

Brzojavne i zadnje vijesti.

Izvještaj našeg glavnog stožera.

Beč 7. julija (D. u.) službeno se javlja:

Rusko bojište.

Na fronti vojske nadvojvode Josipa Ferdinanda traju bojevi. Nadošla ruska pojačanja, koja su navela na više mjesta, suzbijena su uz teške gubitke i broj zarobljenika se je još te povisio. Položaj na Bugu i u istočnoj Galiciji nepromijenjen. U bojevima na Zlatolipi (doljni dio) zarobljeno je od 3. do 5. julija 3850 Rusu.

Talijansko bojište.

U goričkoj nastupio je ponajprije prilicam mir. Nakon preključnije pobjede imale su naše čete, da odbiju još nekoliko oklijevajućih noćnih napada na goričku mosnu utvrdu i na pozicije visoravni. Jučer otvorio je neprijatelj ponovno žestoku topovsku vodu, kojoj su slijedile noću opet uzaludne navale slabijih sila.

Talijanski letioci bacili su na Trst bombe, a da nisu učinili znatnije štete.

U području je Krna neprijatelj opet navalio na kršnu glavicu, za koju se je već prije naprezao. Naši su vrtni branici odbili navalu kao uvijek. Pred našom pozicijom je puno polje lišajna. U koruškom i tirolskom pogranničnom području traju mjestimice topničke borbe.

Srpsko-crnogorsko bojište.

Na visinama istočno od Trebinja zbio se zadnjih dana po naše čete uspješan okršaj. Jurišem osvojili nekoji naši odjeli nakon žestoke borbe nekoje prednje crnogorske pozicije i istjeraja Crnogorce na trag u bliže visine. Slijedećeg je dana provalila po prilici jedna crnogorska brigada u protunavatu, ali je pretrpjela takove gubitke, da se je povukla poslije nekoliko vremena u glavnu poziciju, otkuda bijaše prodrli. Više naših letioca učestvovalo je u boju uspješno sa bombama i vatrom iz strojnih puški.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, v. Höfer, podmašal.

Rat u Italiji 1859. i 1866. *)

Sardinijski kralj Viktor Emanuel i njegov ministar Cavour (Kavur) nijesu smetnuli s uma misao, kako bi Austriju protjerali s Apenninskoga poluotoka i sve državne talijanske združili u jednu jaku državu, kojom je imao zavladati sardinijski kralj.

Krimski rat 1853.

Kad je god. 1853. buknuo rat između Rusije i Turske, pridružili se i Cavour saveznicima Turske: Francuzima i Englezima i tako se sprijateljeli s Francuzima. Francuski car Napoleon III. znao je Austriju zapeljati na tanak led, t. j. zavadiju ju s Ruskom. Austrijski ministar Buol nije htio priskočiti Rusima u pomoć, premda su oni 1849. bili pomogli našemu Caru ugušiti bunu u Ugarskoj; nego što je još vise, Buol je nalazio Rusima, neke izdaju iz Moldavske, a kad su to oni učinili, započinje austrijska vojska onu, onda još Tursku zemlju. Ratovanje Turske i saveznika s jedne i Ruske s druge strane pre-

*) Pomatnik iz knjige „Zgodno štivo“ izdane prigodom šezdesetogodišnjice slavnoga vladanja Njemačke i k. r. apostolskoga Velikavsta po Hrvatskom učiteljskom društvu „Narodna Prosvjeta“ za latu u Pazinu.

Izvještaj njemačkog glavnog stana.

Berlin, 7. julija. (D. u.) iz glavnog stana javlja se službeno:

Zapadno bojište.

Sjeverno od Yperna prodrle su engleske čete u jedan od naših opkopa. U veće su međutim već potjerane. Uslijed pucanja na neprijateljske čete, koje su se sakupljale u Arrastu, zapalio se je grad. Katedrala bila je žrtvom požara. Sjeverno od Les Eparges-a naprezao se neprijatelj dalje, da opet osvoji izgubljene pozicije. Kod prve su navale doprli Francuzi u dio naših obrambenih linija. Protunavalom potjeran je neprijatelj iz opkopa te je ostavio jednu strojnu pušku. Nadalje provala te francuske navale na Franchee i izjavilo se sasna. Između Ailly-a i Apremont-a osvojili smo neprijateljsku poziciju 1500 metara široku i zarobili preko 300 momaka.

Istočno bojište.

Broj južno Bialog Blota zarobljenih momaka porasao je na 7 časnika i 800 momaka; osim toga zaplijenili smo 7 strojnih puški i bogati pionirski tabor. Južno od Visle zauzeli smo visinu istočno od Dolovaitke. Ruski su gubici golemi. Otelu smo njima 10 strojnih puški, jedan samokresni top i mnogo puški.

Vrtnova vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 6. julija. (D. u.) iz glavnog stana javljaju:

Na dardanelskoj fronti je opći položaj nepromijenjen. Obične borbe u opkopima traju, te su osobito žestoke na desnom krilu kod Seddil-Bahra. Sve ove borbe svršile su po nas povoljno. Naše anatomske baterije prouzročile su u neprijateljskom taboru kod Seddil-Bahra mnogo eksplozije i požare. Naši letioci bacili su dva puta sa učinkom bombe na neprijateljske čete.

Novi uspjeh našeg hidroplana.

Lugano, 5. julija. „Avanti“ javlja, da je bio austrijski hidroplan tri sata na vidiku Metlaka i da je bacio tri bombe sa matematičnom točnošću na Alberoni. Hidroplan

neseno bje na polotoku Krim, što je u Crnom moru. Skoro godinu dana trajao je rat i svršio se nesretno za Rusiju mirom u Parizu god. 1856.

Austrija je radi toga rata izgubila jedinu saveznicu, Rusiju.

Sada je za Cavoura nadošao zgodan čis. Obćao je Napoleonu III. Savoju i Nicu (šit. Nicu), ako mu vojskom pomoćne potjerati iz Lombardije Austrijance. I zbijala na dan Nove godine 1859. reče Napoleon III. austr. poslaniku u Parizu: „Zalim, što nijesu naši odnosi prema vašoj vladi već tako prijatni, kako su bili, no molim vas, da kažete Cesaru, da se nisu promijenila osobna moja čuvstva za nj.“

Cavour je nabirao dobrovoljce i podpirao nezadovoljнике u austrijskoj Lombardiji. Austrijska vlada je za to znala, pa je svako općenje sa sardinijskim dvorom prekinula. Kad je pak zahtijevala od Sardinije, neka dobrovolje razoruza, predje francuska vojska u Piemont i zaprijeti Austriji, da će ju smatrati za neprijatelja, ako njezine čete p. stupe rjeđku Tičino, koji je dijelio Austriju od Sardinije.

Mnogo je vremena naš Cesar mirno

utekao je, akoprem su mu talijanski topovi pogodili jedno krilo te su ga proganjali talijanski i francuski letioci.

Ministar Heinold u Galiciji.

Beč, 6. julija. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika javlja se: Na poziv vrhovnog zapovjednika, pošao je austrijski ministar unutarnjih posala u naše okupirano poljsko područje, kao što je to već učinjeno i od strane ugarske vlade, da se informira o privremenoj vojničkoj upravi, što bje lamo uvedena. Ministar je posjetio Dabrovu i Olsku te je pregledao sve, što se tamo uvelo. Što se administrativne i gospodarske stvari tiče, bio je vrlo zadovoljan.

Hötendorf — počasni doktor.

Prag, 6. julija. (D. u.) Filozofska fakulteta njemačkog sveučilišta u Pragu zaključila je, da se sveučiteljski stožer Konradu barunu Hötendorfu podijeli počasni doktorat.

Papa za austrijsku vojsku.

Beč, 6. julija. (D. u.) Papi Benedikt XV. je putem svoga nuneja na bečkom dvoru darovao bojnom vikarijatu iznos od 5000 K, da se nabave potrebni oltari za bojne poljane, i da tako udoniraju sa svoje strane za vjersku opskrbu austro-ugarske vojske.

Novi njemački pokliskar u Carigradu.

Berlin, 7. julija. (D. u.) Njemački je pokliskar u Carigradu, barun von Wargenheim, zamolio, savjetovan od jedinika, dopust od šest sedmica. Da ga zastupa u izvanrednom poslanstvu, odaslani je u Carigrad knez Holenlohe-Langenburg.

Rusi rabe dum-dum patronne.

Berlin, 6. julija. (D. u.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ pripriepje pod prisegom izrečene izjave od više ruskih zarobljenika, koji tvrde, da su od svojih časnika dobili zapovjed, da sve patronne otpne, da tako mogu prouzročiti veće rane.

Rusi se spremaju na obranu Varšave.

London, 5. julija. (D. u.) „Times“ javljaju iz Petrograda, da tamo nisu radi udesa Varšave u neposrednoj skrbi. Ako bi se imalo boriti za grad, to će biti vrlo teška stvar, jer će u tom slučaju morali neprijatelj računati na moćniji karakter pokrajine i na ruski otpor, što ga čeka prema Brestu-Litovsku. Ako Nijemci zauzmu i Ivanogrod, to još ne će imati za posljedice pad Varšave. Ako su istinite vijesti, da građanstvo zapušta Varšavu, to je znak, da se pripravljaju Rusi na obranu grada.

Srbija i Bugarska.

Milan, 6. julija. (D. u.) „Secolo“ javlja iz Nisa: Bivsi ruski poslanik u Beču, Janovic, izjavio je dopisniku listu, da bi bilo apsurдно svako neposredno odstajanje teritorija Bugarskoj. Ako Bugarska hoće sudionistovati, tad neka buduća mirovna konferencija odredi, što ima pripasti Bugarskoj prema omenu, što bude ona podijelila. Nipošto ne će biti ova

gledao na djela Cavoura, dapače je god. 1858. i umanjio vojsku u Lombardiji, no sada je morao prihvatiti za mač. Dne 27. aprila naloži vrhovnome zapovjedniku naše vojske, Gyulayu (Djulaju), neka predje sardinijsku medju, a dva dana zatim izda proglašenje na svoje narode:

„Nikada nisam čutio, kako su teške dužnosti vladara, kako u ovom trenutku. Rat je šiba za čovječanstvo. Srce me boli, jer vidim, da će ta šiba ugušiti život hiljadama mojih vjernih podanika. Ali srce vladarevo mora mučati tamo, gdje zapovijeda samo čast i dužnost. Na medji stoji oboruzani neprijatelj, koji je u savezu sa revolucionarnom strankom i hoće, da si prisvoji austrijske zemlje u Italiji. Njemu je priskočio na pomoć francuski vladar, koji se pača u prilike u Italiji, koje su uređene po međunarodnom pravu. Više puta su došla teška vremena za krunu, koju sam čistu baštino od svojih predšasnika. Slava povjest naše domovine je svjedokom, kako je providnost Božja visprijetila primila u ruke mač Austrije i rasprišla sjene, kad se je Evropom širila revolucija prijedeci smrću i uništenjem svemu, što je čovjeku najdraže. Opet nam se bliža takova doba, i ne samo stranke

odsteta kakva srpska cesija okolice Monastira i Ochrude.

Ministar nepospešnika.

Bern, 7. julija. (D. u.) „Poipo d'Italia“ javlja iz Rima: Ministar-predsjednik Salandra ponudio je zadnjih dana narodnom zastupniku Barzilai-u, koji se rodio u Trstu, da stupi kao ministar bez linice u kabinet. Kao takav ne bi zastupao u trajnu Jevicu, već bi bio zastupnik nespasanih zemalja (terra irredenta). Barzilai će valjda primiti ponudu.

Rumunski zajam.

Bukarest, 6. julija. (D. u.) Vlada je uzela kod narodne banke zajam od 100 milijuna leva na 3% i združila i snizila kamatnjak na 3% u svoje doba već učinjeni zajam od 200 milijuna leva.

Albanci prosvjeduju.

Bukarest 7. julija. (D. u.) Albanska kolonija u Bukarestu i Costanzi predala je zastupnicima velevisiti spomenicu, u kojoj prosvjeduju protiv događaja u Albaniji te mole, da bi se stili ugovori tičuci se neovisnosti i integriteta Albanije.

Ne će pokupljenja kruha.

Basel, 6. julija. (D. u.) Kao javlja švicarska agencija, ostale su prošle nedjelje pekare u Chiatvaju zatvorene, pošto je općina ustanovila cijenu prodaji kruha. Pćanstvo je priredilo buru demonstracij, porabijalo je prozore i vrata na prodavaonicama a nekoje i općakalo.

Rimski načelnik zapušto bojno polje.

Lugano, 5. julija. (D. u.) Njez Colonna, rimski načelnik, koji je služio bio kao major u glavnom stanu, morao se povratiti u Rim na svoje mjesto, pošto se njegove zamjenike radi njihovog rada jako odsudjivalo. Odsudjivalo se, te se ih također diglo sa svoje časti radi njihovog manjkavog patriotizma i načelnika Itapelle, Civaldia, San Severa i Paterna.

Francuzi misle ratovati preko Zime.

Paris, 6. julija. (D. u.) Francuske novine pripravljaju javnost na drugi zimski rat. Izjavlja se, da se još mora računati na dugo trajanje rata, jer treba mnogo, da se usavrše dva sredstva ratovanja, kojima će se obroriti Njemačku.

Ponovna stavnja u Francuskoj.

Paris, 6. julija. (D. u.) „Temps“ javlja: Osobe razrednih godina 1913., 1914. i 1915. kašto i one, koje su bile odpuštene od 1. augusta do 31. decembra 1914., bilo koje mn drugo godista, morat će na ponovnu stavnju.

Kuća za spasavanje.

Dänkirchen, 6. julija. (D. u.) Novina „Phare du nord“ javlja: Na vratima nekih kuća pribilo se u Dänkirchenu crvene zastavice, da se tako ove oznaci kao točke spasavanja kod strijeljanja.

Ogrorni francuski gubici kod Arasa.

Stoekholm, 6. julija. (D. u.) „Dagens Nyheter“ od dne 5. julija pripriepje pismo francuskoj dobrovoljci, koji veli, da je njegova regimenta, koja je sastojala od 4200 momaka, u birci kod Arasa dne 9. junija izgubila 3400 momaka.

nego i isti vladari hoće da unište sve, što postoji na svijetu.

Latit se moram mača, a taj ima zadaću, da brani čast i pravice Austrije, pravice svih naroda i država, najsvjestije što ima čovječanstvo. Vas pak, narode svoje, koji ste vjernosti do vladajuće kuće primjerom naroda po širokoj zemlji, zovem, da mi priskočite u pomoć sa starodavnom vjernošću, odušnošću i poštivošću. Vaše sinove, koje sam pozvao u bojne redove, pozdravljam kao gospodar vojske i s ponosom gledajte na nje; u njihovim rukama držati će se crski oruž visoko i častno. Naš boj je pravedan... S Bogom za domovinu!”

Istoga dana vodio je Gyulay preko rijeke Tičina 112.000 ljudi i 364 topa na Sardiniju. Trebalo je za to tri tjedna, dočim je 1849. Radecki isti put učinio u pet dana. Gyulay nije prepriepio združenje Francuzi i Sardinaca, koji su ukupno imali 163.304 pjesnika, 12.992 konjanika i 402 topa. Naša vojska je bila mnogo manja, slabo su ju opskrbljivali živčevem, a Gyulay nije znao, gdje je neprijatelj i gdje namjerava, dočim su Francuzi znali gdje su naš.

(Nastavak slijedi.)

Afrkanci dolaze na pomoć.

Johannesburg, 6. julija. (D. u.) General Smuts javlja, da je afrkanska vlada ponudila jedan dobrovoljački kontinent i jedan odobrenje artiljerije za europsko bojište. Očekuje se odgovor engleske vlade.

Hoće potvrditi za robu.

London, 6. julija. (D. u. Reuter.) Trgovski list javlja, da će svi prekorski engleski carinarnici uredi osim onih u Kanadi, Novoj Fundlandiji i Egiptu, zahlijevali potvrdu engleskog konzulata, da roba ne prolazi od nepriznatih zemalja, ako i dolazi iz Nizozemske, Danske, Švedske, Norveške, Švice i Italije.

Ured za municiju u Nizozemskoj.

Haag, 6. julija. (D. u.) Ustrojio se nizozemski ured za municiju, koji ima zadatak, da vojku i mornaricu opskrbi dostatnom municijom.

Zrakoplovec na moru.

Rotterdam, 5. julija. (D. u.) Rotterdamski „Courant“ javlja iz Ymuidena: Ribarski parobrod doveo je jučer engleskog poručnika zrakoplova Birda, koji se je radi pomankanja benzine morao spustiti u sjevernom moru, te je potopio stroj na očigled ribara.

Ulovjen brod.

Vlaadingen, 6. julija. (D. u.) Nizozemski parobrod „Meerlandia“ bio je dne 1. julija doveđen u Leyth od jednog engleskog ratnog broda.

Zvojni položaj ruske vojske.

London, 6. julija. (D. u.) Vojnički suradnik „Timesa“ rasprijava o položaju ruske vojske, kojoj prijeli pogibelj da bude centrum odsječen od lijevoja krila.

Pokušaj samoubojstva atentatora.

Beč, 7. julija. (D. u.) Javljuje iz Newjorka, da je atentator, koji je nastojao ubiti Morgana, prezeo za žilu-kavcauciu na lijevoj ruci u svrhu samoubojstva.

Morganov atentator umrtvio se.

New-Jork 7. julija. (D. u.) Frank Holt, koji je napao Morgana, bacio se sa prozora tamične i ostao na mjestu mrtav.

Italija za vrijeme rata.

... da se odsvjevljen za „sveti kruz“ i dončke uimulo. Uzrokom bit će takvoj njemacki uspjesi na istoku, a nade sto su se polagale na balkanske države bivaju hladnije. U zadnje doba raste dapače zlovolja na sve četiri balkanske države.

U koliko zagonetan, u koliko interesantan je put Salandrin u glavni vojni stan.

Neki hoće da se tu radi o pomorskoj operaciji kod Dardanala, koju forsira Engleska kao izvjet finanalne pomoći. Drugi vele, da je put Salandrin u savezu sa poljskom, na koju je već italijanska novinstvo nestpriljivo radi javnog namjerenja, koja postaje iz dana u dan pesimističnije. Bieće pak, da je u polodu Salandrinu Cadorni i jedno i drugo po srjeci.

Govori se takodjer o skorom sazivu komore.Većina je zastupnika pod vojnom zastavom, dijelom sto je obvezatna spremi. Svakako je njihovo uznapreslovanje u časti na dnevnom redu.

Što se tiče skupce, to je i ova na dnevnom redu; pomankanje mesa i krhna nadoknadjuje donekle voće i povrće.

U zadnje se doba počela novinska kampanja za ratni zajam, koja se misli prenijeti u provincije. Listovi u tom pogledu pokazuju na zamjernu poživnost Njemačke i na njezinu organizaciju, kojoj nema para.

U nutarnjoj se politici Italije bieće inače i u ovaj vojnoj vrevi potajni novinski boj izmedju katoličkih i slobodarskih listova.

Rusija i Kina za slobodu Mongolije.

Kako piše „Frankfurter Zeitung“, donose neki listovi ugovor izmedju Kine i Rusije, sadržaj u dva članka odnoseći se o nezavisnosti Mongolije. Kina se obvezuje da ne će dirati u unutarnje poslove Mongolije, sto se odnosi i na Rusiju.

Time je uređen, piše „Frankfurter Zeitung“, državno-pravni položaj Mongolije, od kojeg ne će imati Rusija mnogo koristi.

Položaj na istoku.

Londonski „Times“, rasprijavajući o položaju na istoku, pita se e će biti moćno vojskama nadvojvode Fridricha i von Mackensena da opkole boju liniju Visle i proteraju generala Ivanova sa svojih pozicija na Bugu.

S druge strane nije sigurno, da li se moć armije generala Böhm-Ermoljija, Botnera i Pflanzer upustiti u boj sa generalom Ivanovom.

Vojске velikog kneza čini se, da bi-voju razdvajane, što bi bilo glavni čini saveznika da mogu tako probiti ruski centrum i doprijeti na liniju Kolvel-Cholm-Lublin. Lijevo bi krio bilo time odsječeno od centruma a važan željeznički spoj uzduž fronte, poremećen. Da se ovo postigne, nužno je prijeći Bug i zauzeti Kovel. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič imade na jugu 3 jake vojske suprot Visle, oko Szawle-a vojsku Folkenhousena, oko S uwalkija vojsku Eichorna, Bålvoa oko Narewa, i na fronti Bzura-Rawka ostaje vojska Makensena. Hoće li biti u stanju da se odupre veliki vojvoda tim vojskama?

Italija i Balkan.

Novu fazu, koja je nastupila u odnosaju Italije te Srbije i Crnogore, tumači „Stampa“ na ovaj način:

Vijesti da su grčke bande zaposjele nekoga sela na liniji prema Beratu imadu za Italiju veliku važnost. Italija je uložila svoj protest kod vlasti četvornog sporazuma radi zauzeća Kadra. Zauzeće Skadra smatra Italija nestinetim, dok uzima ipak do znanja srpsko zaposjednuće Elbasana. Moguće je, da postoji talijan-skosrpski sporazum glede jedne srpske luke na Jadranu, ali konačna odluka postiće će se o tome na koncu rata.

Mnogo je važnije pitanje Berata, koji tangira područje Valone. Ovo naime podružje spada u zonu talijanskih interesa, s toga ne može Italija dozvoliti zaposjednuće Berata po grčkim bandama. Ako su ove vijesti istinite, Italija će od grčke vlade tražiti razjasnjenja. Očekuje se u ostalom energičan istup Italije protiv Turske, radi postupka Talijana u Turskoj. S Turske bi strane imala usidijeti intervencija zaštite turskih interesa u Srbiji.

Udovice i invalidi.

Dosada bilo je slabo opskrbljeno za udovice palih junaka ili onih, koji su uslijed rata postali djelomice ili posve nesposobni za rad. Zato su svi, koji su na to zvaní, trudili se, kako da se popopne mjere u tom pogledu.

Uova u ratu palog junaka, kojog je komisija priznala potporu ili prinos za uzdržavanje za mobiliziranu, dobiva po sadržajem zakonu za sebe i djecu dočimni potporu još šest mjeseci poslije smrti njena muža. Kada mine šest mjeseci, tada bi se imala potpora obustaviti. Svakog vidi na prvi pogled, da to ne ide. Zakon je odučio potporu još za šest mjeseci iza smrti samo za to, što je hito udovi dala nekako više prednosti, negoli ženi, kojoj se muž zdrav povratio sa bojišta. Nu, nitko nije mislio na ovako dugotrajni rat. Ta svi se sjećamo, kako je bilo na početku rata. Uopće se govorilo, da ovaj rat ne će meći trajati, nego nekoliko mjeseci. Sad, smo već u dvadesetom mjesecu i još se nigdje nevidi konca. Udovica, kojima je rok od šest mjeseci već davno minuo, otkad jiti je poginuo muž, imamo veliki broj. Zato nije nepraveda, ako se sada takova sirotina nalazi na slabijem nego žena, koja ima muža još u životu. Na bojištu sa i one udove, kojima su muževi pali, ali još nije njihova smrt službeno potvrđena, te one i dalje dobivaju pripadajuće im potpore.

Sada se je ta stvar ipak promijenila. Do svršetka ratu, primat će udove potpora i dalje. To će ipak biti mala utjeha udovima i sirotanac.

Za invalide je dosadašnja uredba jako manjkava. Dok je muž bio u ratu, žena je sa njim primala potporu. Kada ga je pako zadesila nesreća, pa je izgubio ruku, nogu, oči, ili je u vojničkoj službi postao nesposoban za svaki rad — nekogji su poludili, drugi su oboljeli na živcima l. l. d. — poslali su ga kući. Tu je morala oduca sadna unaprijed žena skrbiti i za nj izra oduca, nu potpore nije više dobivala, nego nakon toliko molba, dobio je napokon malu opskrbninu, kojom se ne može prehraniti nit malo dijete, a kamoli cijela obitelj.

I ova se je stvar sada uredila. Prinos za uzdržavanje isplaćivat će se i dalje lakovim obiteljima. Osim toga će se opskrbnine za invalide i udove i prinosi za sirote znatno povisiti. Ako je koja stvar potrebna i žurna, to je svakako ova. U vrijeme rata će nekolicina njih zaslužiti na milijune kod nabavljanja stvari za vojništvo. Zar da država mirnim okom gleda, da od gladi umru obitelji, koje su izgubile svoga hranitelja?

Komisije kod kotarskih poglavarstva imadu sve ovo u rukama. Žene invalida i u raju palih junaka, neka se preko općine obrate na ova povjerenstva, ako im se možda obustavila potpora, pa će se i njima pomoći. 'Tko kuca, tome se otvora!

Razne vijesti.

Memčad Nj. V. B. „Arpad“ za hrvatske škole u Pull. Primiti smo sa zahvalnošću od vrle memčadi Nj. V. B. „Arpada“ iznos od 116 kruna a u prilog hrvatskih škola u gradu Pull. — Ovaj hvalevrijedni čin nase vrle memčadi nije potrebno izteciati, jer svatko znade što znači u ovo doba ovakova potpora i k tomu iz vrijednih ruku nase udavice, memčadi mornarice. Time su potvrdili ne samo ljubav prema ovom gradu nego i domovini za koje su bore. — Ugladali se i ostali u njihov primjer.

Kako je hrvatski sabor proslavio 5. srpnja? Čim se otvorio dne 5. srpnja hrvatski sabor, ustao je prino običnih podnesaka predprijednik dr. Pero Magdić i daje ovo izvaju: Prije prijelaza na dnevni red čast mi je reći ovo: Danas je, kako se zaude, narodni blagdan. Na taj dan narod naš diljem cijele hrvatske otdažbine kupi i prinosi maleni svoj darak za hrvatske škole. Danas, kada se nalazimo u ratnom vremenu, držim, da nam je patriotska dužnost, da se i mi sjetimo toga dana, već radi toga, što sluptajno na taj dan zasjedja hrvatski sabor; da se sjetimo ne samo hrvatskih škola, nego i onih, koji na bojnopolj lijevu krv za kralja i otdažbinu, koji će se danas sutra vratiti svojim kućama, ali ne će biti na žalost za privredu sposobni. S toga držim, visoki sabore, za svoju svetlu dužnost, da zamolin visoki sabor, da jednočusno privoli na to, da se od dnevnica saborskih za ovaj mjesec polovicom u korist hrvatskih škola i Istri, a polovicom u korist fonda za korist nase invalide, ustegne svakom zastupniku svola od 50 K. (Buran pjesak i odobranje. (Pitam dakle visoki sabor, da li prihvaća ovaj prijedlog? (Prihvaća.)

60 Hrvata protiv 5000 Talijana. Splitsko „Narodno Jedinstvo“ piše: „Grahovo, junija 1915. Velostavni gospodine uredniče! Za ilustraciju, kako se hrabro drži nasa vojska protiv peridnomo i podkumom neprijatelja, šaljem Vam ovajje prijepis dopisnice, što ju je sa talijanjskog bojišta poslao svome ocu poručnik Vladimir Marković, sin odvješnjog općinskog strazara Mile Markovića.

Dodajem, da se ovom prilikom obisnila stara poslovnica „Od skokula samo sokol“, jer sam na vlastite uši čuo stragora Markovića, kada je otpremno sva u rat: „Neka ide i neka se junaki bori za domovinu, ta tomu se je posvećio“. — Dopisnica glasi: „Dragi oče! Ja sam hvala Bogu zdrav i dobro mi je, što i Vama je svega sara imalo. Jeste li možda čili i čitali, da sam ja bio veliki sreću na bojištu? Dne 5. junija bio sam sa 60 Dalmatincema otposlani protiv Talijaninaca. Okolo ponoći me opkolio 5000 Talijana. Posrećilo mi se, da protjeram sve Talijane, okolo 200 pa ih ubiti i raniti. Cijelu sam se noć s njima borio, za tim sam se sa 5 zarobljenika vratio k mojemu bataljumu. Tu su me jako potvili, te su me predložili za visoko odklikovanje. Primito-mnog srdčnih pozdrava od Vašeg sina Vladimira“.

Tragedija uslijed ljubavnog odnosa. Julije Bendet i supruza mu Paula vianstici cirkusa, primiče za svog boravka u Zagrebu u službu nekog mladog Slovence Franju Androšića. Kao čvar slovenca imao je ovaj česće prigodu da bude u blizini svoje gospodarice, koja je inače imala zajedničku ulogu predstavljanja sa mladim Androšićem. Za kratko se vrijeme razvio ljubavni odnosaj izmedju gospodarice i njenog čuvara u toliko mjeri, da je ona u mjesecu kolovozu prošle godine, dok je u službu medju interniranim u Ugarsku, provodila „medene dane“ njene nove ljubavi sa mladim čuvarom. Zatim je oduhela da se rastavi od interniranog su-

pruga, te u taj namani otputovani u Beč. Na nesreću njihovu izdane bi naredba o novoj pučko-ustaskoj spremi, Androšić bi umrovan. To se obioje loji domo da odlične zajedničku smrt, 7. ozujka rani Androšić u nekome zagrebakom hotelu smrtonosno od ruku ljubovno, dok je on u teskom stanju prenjiat u bolnicu izjavio, da sa svojevrijem od učili umrijeti. Androšić je pred prav sudu osudjen po bečkom kaznenom sudu radi u morstva na tri godine teske tamične.

Dobrovoljni prinosi.

Naša uprava je primila te će proslijediti svrsi sljedeće prinose:

Prinosi za Hrvatske škole u Pull:

Uproslavni Narodnog blagdana darovaše:

Na robu Njeg. Velič. „Arpad“ skupio je dne 5. srpnja Korčulan Lovica Ivan pod lozincem „Mal“ položil daru domu na oltar K 115-15 koji iznos darovaše:

- Marinekarur Dr. Filček 6 K, Fattorini Pasko 3 K;
- po 2 K: Soldo Ivan, Lozica Ivan, Valeš Franco, Glavičić Frano, Drasković Dujko; po 1 K: Sopa-rović Marin, Gavranec Marko, Filipi Jerolim, Matković Mate, Eskina Ante, Pušić Dujko, Buvio Zeleni, Jeličić Niko, Učić Blaž, Medvidović Mate, Remetić Srećko, Palić Leticia, Marić Mate, Anđelije Josip, Baća Josip, Gavranec Anton, Kara-Sivko, Mahulja Josip, Jeličić Ivan, Jurčić Ivan, Kastropić Nikola, Lović Pijpan, Zaničić Salvador, Bilobrk Ante, Miklović Zunka, Pavic Pero, Surjan Stipan, Jurković Đuro, Bahara Ante, Sturjan Srećko, Nikola Vlahović; po 80 H: Panaković N., Ratić Jovan, Štrobil Marko, Čestak Anto, Čestak-bori Josip, Saćac Dujko, Dabov Stjepan, Čestak-bori Ivan, Varesko Martin, Bjanićević Roko, Vranović N. Aljinović Visko, Bolić Mate, Stojanov Blaž, Bašić Bera, Ratić Jovo, Fikić Ivo Frano, Gaspárovic Nikola, Stokić Ćuruj, Vinko, Šoto Anto, Popović Nikola; po 40 h: Separović Ivan, Buzan Marko, Milat N. Pirović Anton, Bratunović Mate, Dindić Mate, Obuljen Kristo, Dragović Toma, Jurečić Petar, Filipi Ante, Andreš Ivan, Anđelije Kuzma, Stokić Jozab, Čurin Ivan, Štoš Anto, Čestak-bori Vuko, Vučić Mate, Božanić Josip, Timonić Jozef, Bončić Frano, Barbanović Ivan, Radum Mate, Škropica Marin, Pavić Nikola, Ilijić Mate, Bukarić Krite, Štrobilje Pavao, Lačev Petar, Separ-ović Ivo, Stokić Jozab, Čurin Ivan, Štoš Anto, Čestak-bori Ivan, Fjamenj Josip, Karlović Anton, Sevo Ivan, Kronja Juro, Žuković Josip, Bolanca Gaspar, Harabajla Niko, Slavica Krite, Lvačić Nikola, Perović Luka, Gregas Jerko, Gušić Ante, Brčić Josip, Balač Juraj, Fariš Marko, Čestak-bori Ante, Radić Roko, Talaš Šime, Grao Ante, Jeličić Mate, Dabelić Nikola, Srdelić Spiro; po 30 h: Junjan Mijo, Cuzela Mate, Vasić Nikola, Jolevičić Martin, Jarež Josip, Krestun Toma, Čelić Milo, Brčić Ivan, Blagajec Pavao, Božić Siljevo; po 20 h: Beros Marjan, Masić Anton, Žiga Paul, Lončarić Stjepan, Zupanović Ivan, Mikulandić Milana, Zemić Kresimir, Jovanović N., Jadrinski Anton, Jurat Niko, Zupanović Pasko, Kaleb Pavao, Volavčić Ivan, Blagajec Pavao, Božić Siljevo, Perković Frano, Brbinđić Marjan, Sokolov Mate, Čorkalo Josip, Bogdanović Niko, Adamović N., Maričić Josip, Kapov Marko, Svičan Vikić, Čvrić Martin, Čolobanović Mate, Jurčić Ivo, Postrajac Orah, Brežak Josip, Keran Josip, Ivica Ivan, Perković Ivan, Antolov Mate, Bitanga N., Hazzen Stefan, Barić Ivo, Barić Niko, Perković Toma, Suker Niko, Sandrić Vid, Vučić Ivan.

- Dr. Karlo Giotli K 10-
- A. Cinko, vlasnik kočije 53 5-
- Mornari u Valletgim za proslavu Narodnog blagdana skupiše K 12-60 (darovaše po 1 K: Grakalić Josip, Vukelić pl. Vlatko, Stanić Andrija, Karavanić Grigo, Bursić Petar, Grigović Ivan, Sevičić Rudolf, Preden Ivan, Lorenzini Ivan, Les Franjo, Jeličić Josip; S. A. 60 h: Dvojak Josip 50 h; Logiša i lekra Karlo svaki 30 h)
- Zvonimir Randić 3-
- N. N. 12-25
- Ukupno K 147-
- Prije izkazano 153-
- Sveukupno K 300-

koji iznos bie otposlani „Družbi“.

Ne stavljaj na poštu zatvorena pisma i ne zaboravi na nje izvana napisati točnu tvoju adresu.